

Emberi kapcsolatok

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 3Mózes 19:18; Apostolok cselekedetei 5:27-32; 1Korinthus 7:12-16; Galata 3:27-28; 1Péter 2:13-23; 3:1-7

„Mindenek előtt pedig legyetek hajlandók az egymás iránti szeretetre; mert a szeretet sok vétket elfedez” (1Pt 4:8).

Péter levele korának nehéz társadalmi kérdéseivel is foglalkozik. Például, hogyan éljenek a keresztények az elnyomó és korrump kormányzat, a pogány Római Birodalom uralma alatt, hiszen a legtöbben közülük oda tartoztak. Mit tanácsol Péter az olvasóinak, és szavai mit jelentenek a számunkra ma?

Hogyan viselkedjenek a keresztény rabszolgák, amikor uraik keményen igazságtalanul bánnak velük? Bár a modern munkáltató-munkavállaló viszony különbözik az I. századi rabszolgotartó-rabszolga kapcsolattól, Péter mondanivalóját azok is kétségtelenül érteni fogják, akiknek hatalmaskodó főnökök van. Sokatmondó, hogy a keresztények magaviseletének példájaként Péter Jézusra mutat és arra, hogyan reagált a helytelen bánásmódra, mivel ők is hasonlóval találhatják szemben magukat (1Pt 2:21-24)!

Miként viszonyuljon egymáshoz a férj és a feleség, különösen ha olyan alapvető kérdésben nem értenek egyet, mint a hit?

Végül, hogyan viszonyuljanak a keresztények a társadalmi rendhez, még akkor is, ha a társadalmi és/vagy a politikai rendszer határozottan korrump és szemben áll a keresztény hittel?

AZ EGYHÁZ ÉS AZ ÁLLAM

Bár a Bibliát régen írták, nagyon is időszerű kérdéseket érint, mint pl. a keresztények és a kormányzat közti kapcsolatot.

Bizonyos esetekben ez elég egyértelmű. *A jelenések könyve* 13. fejezete olyan időről beszél, amikor a politikai hatalomnak való engedelmesség az Isten iránti engedetlenséget jelenti. Ilyen esetben elég világos a válaszuk (lásd a csütörtöki tanulmányt).

Olvassuk el 1Pt 2:13-17 szakaszát! Mit mond az Ige általánosságban arról, hogyan viszonyuljunk a kormányzathoz?

A Római Birodalom árnyoldalait jól ismerték, akik a határain belül éltek. A birodalom törekvő emberek szeszélyes akarata által nőtt, akik könyörtelen katonai erővel léptek fel. A hatalom minden ellenállásra erőszakkal felelt. A módszeres kínzás és a keresztihal csak két példa a szörnyűségek közül, amelyekkel az elítélteket sújtották. A római kormányzatot átszötte a nepotizmus (családtagok protekciója) és a korrupció. Az uralkodó elit mérhetetlen arroganciával és kegyetlenséggel gyakorolta a hatalmát. Péter mindezek ellenére bátorítja olvasóit, hogy ismerjék el a birodalom *összes* emberi intézményének a hatalmát, a császártól a kormányzóéig (1Pt 2:13-14). Az apostol úgy érvel, hogy a császárok és a kormányzók megbüntetik azokat, akik rosszat tesznek, ill. elismerik a helyesen cselekvőket (1Pt 2:14). Ezzel fontos szerepet játszanak a társadalom formálásában.

A Római Birodalom valójában minden hibája ellenére stabilitást nyújtott. Kemény igazságot szolgáltatott, de ez az igazság a joguralom elvére épült. Utakat építettek és pénzügyi rendszert állítottak fel, hogy fedezzék a hadi kiadásokat. Róma olyan környezetet biztosított, amelyben a népesség növekedhetett és sok tekintetben még gazdagodhatott is. Péternek az uralomról szóló megjegyzései ebben a fényben nyernek értelmet. Semelyik kormányzat nem tökéletes, főként nem az, amelyik alatt Péter élt, ill. a gyülekezetek, amelyeknek írt. Tehát megtanulhatjuk tőle, hogy a keresztények legyenek jó állampolgárok, engedelmeskedjenek országuk törvényének, amennyire csak lehet, még ha távolról sem tökéletes az a kormányzat, amelyik alá tartoznak.

Miért fontos, hogy a keresztények a lehető legjobb állampolgárok legyenek, még a nem teljesen ideális politikai környezetben is? Mit tehetünk azért, hogy jobbá tegyünk a társadalmunkat, akár csak kis mértékben is?

URAK ÉS RABSZOLGÁK

**Olvassuk el 1Pt 2:18-23 verseit! Hogyan értjük ma ennek a szakasz-
nak a bonyolult tartalmát? Milyen elvet tanulhatunk meg belőle?**

1Pt 2:18-23 alapos tanulmányozása megmutatja, hogy a rabszolgaság jó-
váhagyása helyett a szöveg lelki tanácsot ad arra, hogyan vélekedjünk olyan
nehéz helyzetekről, amelyeket egy adott időben nem tudunk megváltoztatni.

1Pt 2:18 versében a „cselédnek” vagy „rabszolgának” fordított szó, az *oi-
ketes* kifejezetten a házi rabszolgákat jelenti. A szolgára használt általáno-
sabb kifejezés a *doulos*, ami Ef 6:5 versében fordul elő, hasonló tanácsot ad
a rabszolgáknak.

A Római Birodalomban számos társadalmi réteg volt. A rabszolgákat bir-
toktárgynak tartották uraik teljhatalmú irányítása alatt, akikkel jól vagy akár
kegyetlenül is bánhattak. Legyőzött hadseregek katonái, rabszolgák gyerme-
kei váltak rabszolgává, vagy olyanok is, akiket adósságaik törlesztésére „ad-
tak el”. Egyes szolgákra nagy felelősséget bíztek. Néhányan a gazdáik hatal-
mas birtokait igazgatták. Mások a tulajdonosaik javait, üzleti vállalkozásait
kezelték, de voltak, akik gazdáik gyermekeit oktatták.

A rabszolga megvehette a szabadságát, ebben az esetben „megváltott”
szolgának nevezték. Pál ezzel a nyelvezettel írja le, amit Jézus tett értünk
(Róm 3:24; Ef 1:7; Kol 1:14). Fontos emlékeznünk arra, hogy az első ke-
resztények között több rabszolga volt. Olyan rendszerben találták magukat,
amelyet nem tudtak megváltoztatni. Különösen nehéz volt azoknak a szeren-
csétleneknek a helyzete, akiknek az ura kemény volt és nem hallgatott a jó-
zan észre. Még azoknak is megpróbáltatásokat kellett elviselniük, akiknek
jobb gazdájuk volt. Péter keresztény rabszolgáknak szóló tanácsai egybevág-
nak az Újszövetség más kijelentéseivel. Engedelmeskedniük kellett és ki kel-
lett tartaniuk, ahogyan Krisztus is engedelmeskedett és kitarzott (1Pt 2:18-
20). Nincs semmi érdeme azoknak, akiket valamilyen rossz tettért büntetnek
meg. A valódi krisztusi lelkület akkor nyilvánul meg, amikor valaki igazság-
talanul szenved. Ilyenkor Jézushoz hasonlóan a keresztényeknek sem szabad
bántalmazni vagy megfenyegetni a másikat, hanem bízzák magukat Istenre,
aki igazságosan fog ítélni (1Pt 2:23).

**Hogyan alkalmazhatjuk a gyakorlatban, amit Péter itt leírt? Vajon
ez azt jelenti, hogy sohasem állhatunk ki a jogainkért? Beszéljük meg
válaszainkat a csoportban!**

FÉRJEK ÉS FELESÉGEK

Olvassuk el 1Pt 3:1-7 szakaszát! Milyen konkrét kérdésről beszél itt Péter? Mennyire aktuális a házasságról szóló mondanivalója mai társadalmunkban?

Van egy fontos utalás a szövegben, amely segít a figyelmes olvasónak megérteni azt a kérdést, amivel 1Pt 3:1-7 része foglalkozik. A 3. fejezet 1. versében olyan férjejről szól Péter, akik „*nem engedelmeskednek az igének*” (új prot. ford.). Vagyis azt tárgyalja, hogy mi történjen, ha egy keresztény nő hozzámegy valakihez, aki nem keresztény (még akkor is, ha kevesen vannak a nem hívők).

A keresztény feleség sok nehézséggel találja magát szemben, ha férje nem osztozik a hitében. Mi legyen ilyen esetben? Válgjon el? Péter, ahogy másutt Pál is, nem azt javasolja, hogy a keresztény feleség hagyja el a nem hívő férjét (lásd 1Kor 7:12-16), inkább éljen példás életet az a nő, akinek a férje nem hisz.

Az I. századi Római Birodalomban a nők szerepét nagyban az adott társadalom határozta meg. Például egy római nőnek több joga volt a törvény szerint a birtokok ügyében és a károk jóvátétele tekintetében, mint a legtöbb nőnek Péter olvasói közül. Az I. században bizonyos társadalmakban a nőket kizárták a politikai életből, a kormányzásból és a legtöbb vallás vezetéséből. Péter arra buzdítja a keresztény nőket, hogy olyan mércéhez szabják magukat, amely kivívja az elismerést az adott környezetükben. Tisztaságra és tisztességre bátorít (1Pt 3:2). Azt javasolja, hogy a keresztények inkább a belső szépségükkel foglalkozzanak, mint a divatos hajviseletek, ékszerek és drága ruhák külsőségeivel (1Pt 3:3-5). A keresztény nő a magaviseletével teszi vonzóvá a kereszténységet az előtt, akivel a legmeghittebb a kapcsolata – a férje előtt.

A férjek nem tekinthetik Péter szavait engedménynek arra, hogy bármiféleképpen is rosszul bánjanak a feleségükkel! Az apostol rámutat, hogy a férjeknek tekintettel kell lenniük a feleségükre (1Pt 3:7).

Míg az apostol egy konkrét kérdéssel foglalkozik – a keresztény feleségek nem hívőkkel kötött házassága –, az ideális keresztény házasság képe is felvillan: a keresztény házastársak kölcsönösen támogassák egymást, tiszta hűséggel éljék az életüket, miközben a mindennapi tevékenységeikkel Istent tisztelik.

TÁRSADALMI KAPCSOLATOK

Olvassuk el Róm 13:1-7, 1Kor 7:12-16, Ef 5:22-33 és Gal 3:27-28 verseit! Hogyan kapcsolódik Pál mondandója ahhoz, amit Péter vázolt fel 1Pt 2:11–3:7 szakaszában?

Pál megemlíti néhány olyan kérdést, amely 1Pt 2:11–3:7 szakaszában is felmerül. Gondolatmenete egyezik azzal, ami *Péter első levelében* található. Például Pál Péterhez hasonlóan arra bátorítja az olvasóit, hogy engedelmeskedjenek a „*felső hatalmasságoknak*” (Róm 13:1). Isten jelöli ki az uralkodókat, hogy elrettsenek a rossztól, de nem a jótól (Róm 13:3). Így a keresztényeknek is azt tanácsolja, hogy „*Adjátok meg azért mindenkinek, amivel tartoztok: akinek az adóval, az adót; akinek a vámmal, a vámot; akinek a félelemmel, a félelmet; akinek a tisztességgel, a tisztességet*” (Róm 13:7).

Pál is hangsúlyozza, hogy a nem hívő férj felesége példamutató életet éljen, aminek következtében a férj akár csatlakozhat is az egyházhoz (1Kor 7:12-16). Pál mintája a keresztény házasságról szintén a kölcsönösségen alapszik. A férjeknek úgy kell szeretniük a feleségüket, ahogy Krisztus is szerette az egyházat (Ef 5:25). Továbbá a szolgálak úgy engedelmeskedjenek földi uruknak, ahogy Krisztusnak is engedelmeskednének (Ef 6:5).

Pál tehát kész volt a törvényes, kulturális határokon belül munkálkodni. Megértette, hogy mit lehet és mit nem lehet megváltoztatni az adott kultúrában. Viszont meglátta a kereszténységben azt, ami majd meg fogja változtatni a társadalomnak az emberekkel kapcsolatos nézetét. Sem Péter, sem Pál nem akart politikai forradalmat indítani a társadalmi rend megváltoztatására, ahogy Jézus sem. A változást ehelyett az istenfélő emberek befolyásával akarták elérni a társadalomban.

Olvassuk el Gal 3:27-29 verseit! Ez nyilván teológiai kijelentés, mégis milyen komoly társadalmi hatása lehet amiatt, ahogyan a keresztények viszonyulnak egymáshoz Jézus értük vállalt tetteinek a következtében?

A KERESZTÉNYSÉG ÉS A TÁRSADALMI REND

Noha tudjuk, minden emberi szervezet és kormányzat hibás, sőt időnként kimondottan bűnös, Pál és Péter a kormányzattal és a vallási vezetőkkel való rossz tapasztalataik ellenére is arra buzdította az első keresztényeket, hogy engedelmeskedjenek az emberi hatalomnak (Róm 13:1-10; 1Pt 2:13- 17). Azt mondják, hogy a keresztények fizessenek adót és tegyenek eleget a kötelezettségüknek, dolgozzanak. Amennyire csak lehetséges, legyenek például állampolgárok!

Olvassuk el ApCsel 5:27-32 szakaszát! Milyen kapcsolat van Péter szerint a hatóságok képviselőinek járó engedelmesség (1Pt 2:13-17) és a között, ahogy az apostolok ebben az adott esetben eljártak?

A keresztény egyház korai sikere vezetett Péter és János letartóztatásához (ApCsel 4:1-4). A vezetők, a vének és az írástudók kikérdezték őket, majd szigorúan megparancsolták nekik, hogy hagyjanak fel a prédikálással (ApCsel 4:5-23). Hamarosan ezután ismét lefogatták és kérdőre vonták őket, hogy miért nem úgy cselekedtek, ahogyan azt a hatóságok megparancsolták (ApCsel 5:28). Péter így válaszolt: „*Istennek kell inkább engedni, hogynem az embernek*” (ApCsel 5:29).

Milyen lényeges igazságot kell leszűrniünk ezekből a szavakból?

Péter nem volt képmutató, ugyanazt mondta, mint amit tett. Amikor az lett a kérdés, hogy Istent vagy az embereket kövesse, választása egyértelmű volt. A keresztényeknek egészen addig a pontig támogatni kell a kormányukat és engedelmeskedniük kell, még akkor is, ha közben a társadalom helyzetének megváltoztatásáért fáradoznak. Amikor erkölcsi kérdések forognak kockán, a keresztényeknek törvényes módon kell munkálkodni azoknak a társadalmi változásoknak az előmozdítása érdekében, amelyek a jézusi értékeket és tanításokat tükrözik. Ennek módja különféle tényezőktől függ. A keresztény hűséges állampolgár, ez viszont nem jelenti azt, hogy ne kellene javítania vagy nem javíthatna a társadalom helyzetén.

Olvassuk el 3Móz 19:18 és Mt 22:39 verseit! Így szól a parancsolat: „Szeresd a felebarátodat, mint magadat.” Hogyan foglalja ez magába azt, hogy tenni is kell a változtatásért, amikor az valóban jobbra és igazságosabbá teheti a felebarátunk életét?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 1985, H. N. Adventista Egyház, „A közelgő küzdelem”, 518-527. o., „A Szentírás védőbástya”, 528-536. o. és „A nyomorúság ideje”. 546-564. o. c. fejezetei.

Ellen G. White mellett érvelt, hogy a hetednapos adventisták jó állampolgárként éljenek, a földi törvényeknek engedelmeskedve. Még azt is mondta, hogy *ne* szegüljenek nyíltan, kirívóan szembe a helyi vasárnaptörvényekkel. Azaz, bár Isten parancsolata szerint meg kell szentelni a hetedik napi szombatot, mégse hágják át szándékosan a vasárnapi munkavégzést tiltó törvényeket. Egy konkrét esetben azonban világossá tette, hogy az adventistáknak nem szabad engedelmeskedniük a törvénynek: ha egy rabszolga elszökött az urától, a törvény megkövetelte, hogy visszavigyék. White felszólalt ez ellen a törvény ellen, és azt mondta az adventistáknak, hogy ne engedelmeskedjenek, akármilyen legyen a következménye: „Amikor az emberi törvények ütköznek Isten törvényeivel, az utóbbiak kell engedelmeskednünk, bármi legyen is a következmény. Hazánk törvénye megköveteli, hogy szolgáltatassuk vissza a rabszolgát az urának, ennek azonban nem szabad engedelmeskedni, hanem el kell fogadjuk a törvény megszegésének következményeit! A rabszolga nem tulajdona senkinek. Isten a jogos ura, és embernek nincs joga kezét vetni Isten alkotására és a sajátjának mondani” (Ellen G. White: *Testimonies for the Church*. 1. köt. 201-202. o.)!

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Milyen példákat idézhetünk arra, hogy a keresztények felléptek jó irányú társadalmi változás érdekében? Mit tanulhatunk ezekből az esetekből?
- 2) Milyen példákat találunk arra, hogy keresztények a társadalmi bajok orvoslása helyett belenyugodtak abba, ami rossz, sőt még igazolták is azt? Mit tanulhatunk ezekből a történetekből?
- 3) 1Pt 2:17 kimondja: „*a királyt tiszteljétek*” (új prot. ford.). Abban az időben valószínűleg Néró volt a császár, az egyik leggonoszabb és legromlottabb az eleve gonosz uralkodók sorában. Mi az üzenete ennek a számunkra ma?
- 4) Olvassuk el 1Pt 2:21-25 verseit az osztályban! Hogyan közvetítik ezek a versek az evangélium üzenetét? Milyen reménységet kínálnak? Mire készítetnek? Mennyire követjük ezt a tanácsot?

SZEGEDI KOVÁCS GYÖRGY:

AMIKOR HALLGATOM

Amikor hallgatom
a szellő zúgását,
vajon miket suttog,
miket mondogat?
Valaki üti-veri
lelkem hátát,
csókolgatja arcomat.